

Šance pro architektky

13. ročník studentské soutěže XELLA zná vítěze

Výjimečné postavení mezi studentskými soutěžemi si za posledních 13 let vybudovalo mezinárodní klání nadějných architektů, pořádané výrobcem pórobetonu YTONG, společností Xella. Na konci února vybrala porota složená ze špičkových českých a slovenských architektů vítěze 13. ročníku, jehož tématem byla konverze lomu ve slovenské Mariance.

Nadějně architektky vyzvala Xella k účasti v prestižní soutěži již po třinácté a jako tradičně bylo odevzdáno několik desítek skutečně kvalitních prací. Soutěž probíhá stejným způsobem jako veřejné anonymní soutěže, takže je výběrným tréninkem studentů pro budoucí praxi. Má ale některá výjimečná specifika, která si komerční soutěže nemohou dovolit. „Studentská soutěž Xella je dnes mnohem více než souboj mladých architektů o hlavní ceny a odměny. Je to diskusní platforma o architektuře, které se účastní nejvýznamnější čeští a slovenští architekti současnosti,“ říká vedoucí projektu PaedDr. Hana Šimánová ze společnosti Xella CZ.

Hvězdná porota

V odborné porotě bývají pravidelně architekti zvučných jmen. Například letos zasedala porota ve složení Boris Hrbáň (SR), Irakli Eristavi (SR), Ludvík Grym (ČR), Ivan Kubík (SR), Emil Makara (SR), Vlado Milunić (ČR), Peter Moravčík (SR), Štefan Šlachta (SR), Jarek Veselák (ČR) a Robert Grožaj (SR), ze zdravotních a časových důvodů se na poslední chvíli omluvila Eva Jiříčná a Lubomír Závodný. „Porota je pravidelně složená z architektů různého věku i stylu. Diskuse poroty proto bývají často názorově velmi vyhraněné a vášnivé. Je to zajímavá zkušenost pro samotné architektky, ale i pro zúčastněné soutěžící. Mají totiž jedinečnou šanci prezentovat svou práci před lidmi, které respektují jako profesní autority. I metoda hodnocení poroty je vždy nastavena tak, aby právě studenti získali co největší zpětnou vazbu, i pokud zrovna nezískají některou z cen,“ říká Hana Šimánová.

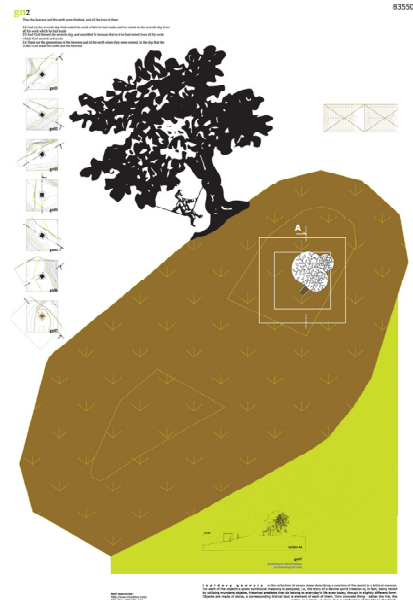
Hlasování poroty probíhá několikakolově. Pro spoustu soutěžících může být významný už fakt, že postoupili do druhého nebo třetího kola. A v závěrečném protokolu se s průběhem hlasování mohou seznámit. „Studenti vkládají do své práce často spoustu energie, zvažují, jak své nápady v soutěžních materiálech prezentovat a prodat. Snažíme se, aby se mohli z každé účasti také poučit. Prezentace studentů před porotou má i velmi praktický dopad. V porotě dnes sedí například Jarek Veselák, který v minulosti vyhrál jeden z ročníků soutěže. Účastí v soutěži tehdy natolik zaujal porotu, že si jej Vlado Milunić vybral pro spolupráci ve svém ateliéru. Dnes má Jarek vlastní ateliér, ale spolupráce s Vladem mu významně pomohla v rozjezdu vlastní kariéry. A rozhodně nejde o jediný příklad.“

Přeměna kamenolomu

Zadání každého ročníku předchází poměrně dlouhá příprava a práce rozsáhlého pracovního týmu. „Snažíme se vytipovat taková zadání, ve kterých se architekti mohou rozmáchnout. Navíc se snažíme vybrat reálná témata, která by se v budoucnu mohla opravdu uskutečnit. Soutěžní návrhy v minulosti vyvolaly rozsáhlé diskuse mezi místními obyvateli a zastupiteli a již několikrát se staly inspirací při skutečné realizaci,“ dodává Hana Šimánová. V letošním ročníku byli na výsledné práce zvědaví nejen porotci a odborná veřejnost, ale také obyvatelé vesničky Marianka. Přeměnu kamenolomu ve sportovní-rekreační centrum mají totiž skutečně v územním plánu. Soutěž tak podá pomocnou ruku obci, která se snaží, aby v kamenolomu nezůstala skládka odpadků nebo nebyla obnovena těžba. Obec Marianka nedaleko Bratislavy je významným poutním místem. Posvátnou atmosféru Mariánského údolí v těsné blízkosti chráněné krajinné oblasti ročně obdivují tisíce návštěvníků. Nepoužívaný kamenolom by jim měl v budoucnu odpočinek ještě více zpříjemnit.

OCENĚNÉ A ODMĚNĚNÉ PRÁCE

Nejzajímavější návrhy byly odměněny částkami ve výši 1500, 500 a 200 eur. Kromě toho porota vybrala další tři mladé talenty, kteří si odnesli věcné ceny v hodnotě 1150 eur.



1. cena

Zuzana Sentelíková – Katedra architektury, Fakulta umění TU Košice, SR

Vedoucí práce: doc. Ing. arch.

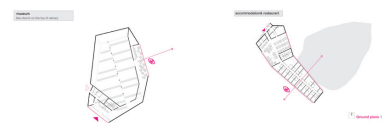
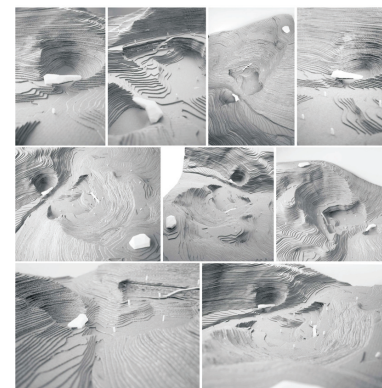
J. Koban, PhD.

Posudek: Soutěžní návrh s mimořádnou pokorou k místu rozvíjí duchovní až mysteriózní rozměr intervence v daném prostředí. Minimalistickou instalací výtvarných objektů uchopuje podstatu univerza, archetypální motivy živlů: oheň, voda, země, světlo, čas a každému bez rozdílu umožňuje prožít velký příběh stvoření.

2. cena

Michal Křištof – Fakulta architektury VUT Brno, ČR

Posudek: Návrh jako jeden z mála pracoval v prázdném kamenolomu a s inspirací poutí, resp. kalvárií, přenesenou do nesakrálního světa. Dva konkrétní objekty jsou umístěny do dvou klíčových pozic na začátku a konce cesty (dole k jezeru a na horní hranu kamenolomu). Polemickým zůstává vedení obslužné cesty až k hornímu objektu. Pozitivem návrhu je ověření řešení na reálném modelu.



3. cena

Jana Pytlíková – Stavební fakulta ČVUT Praha, ČR

Posudek: Kultivovaný návrh, který plně odpovídá zadání. Dvojice oblouků – staveb doplňuje a akcentuje místo obou lomů. Uplatňuje se konvexní a konkávní tvar, který jednoznačně člení prostor a zároveň zachovává možnost volného pohybu v území. Celkově dobře zvolená míra (extenzivita) lidského zásahu do specifického prostředí kamenolomu nechává vyznít výraznou scenérii skal a zosobňuje ji rozšířením vodní plochy – jezera. Racionální, přehledná dispozice a konstrukce, velmi slušná úroveň grafického pojetí, celkově profese-onální zpracování.

